

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 17. maliga serpana 1856.

List 29.

Iz pisma Janeza Klančnika, misijonarskega rokodelca v Afriki.

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Prečastiti gospod!

Poslano železje smo prejeli, in lepo se zahvalimo. Bog Vam stoterno poverni Vaš trud in Vašo skerb; ali vsiga je bilo še premalo, zatoraj ne hodite nejevoljni, ker Vas ze spet prosim več potrebnih reči; pri tako velim zidanjih namreč je dokaj orodja treba. Prosim toraj za 1 tucat osel za kose, 1 tucat sekir in pol tucata tesel za kolarje, kake 2 kolarske sekiri, 1 tucat matik in lopat in 6 krampov; verh tega pa še 4 tucate drobnih svedrov, ker se jih veliko ulomi v terdim lesu; velikih svedrov pa imamo dosti, ker jih tolikanj ne rabimo. Tudi za pol tucata lesnih pil in pol tucata pil za žage bi prosil; in če Vi ne utegnete kupiti, pa prosim na Dunaj pisati. — Letas imam vse druge opravila, kakor une dve leti; bil sim vertnar in sim posode delal, letas pa sim apnenico žgal in oglje kuhaj, in zdaj opeke delam in mizarim. Ker letasnji misijonarji še ne znajo arabskiga, se ne morejo pošiljati k ljudem, zatoraj moram jest jih namestovati, ker Arabljani sami nič ne storé! Delam pa opeke pol dne od Hartuma proti Višnjevi reki; dobro bi bilo, ko bi jih kaeih sto tavžent naredil, de bomo novo stanise zobokali, v ktero se bomo, kakor menim, že letas preselili, in bo mende bolj zdravo, kakor dozdanje ilnate hiše. — Letas je bila huda kolera v Hartumu. Ljudi je veliko pomerto, koliko ravno — se ne vé; pravijo de okoli štiri tavžent, in med njimi tudi Turk, ki je bil že poprej zamurčku misijonu podaril; imel pa je še osem družih sužnjih, in je oporoko storil, de naj bodo vsi sprosteni. Ali paša jih je hotel prodati; prišli so gosp. Gostnerja prosit, de naj jih varujejo, ker je bil paša res že tri prodal. Gospod mu toraj hitro pišejo, de naj jim oprostivno pismo podeli, ako ne — bodo do Ali-pašata pisali. In oprosteni so bili vsi; dva sta že v misijonu; morde tudi uni pridejo k poduku, de bodo keršeni. Tudi zamurčkov bodo nakupili, kadar se bodo v novo dovolj prostorno hišo preselili, dozdanj namreč jih zavoljo pomanjkanja prostora niso imeli kam spraviti.

Jaz, hvala Bogu! sim letas prav zdrav; in tudi eniga zamurčku učim opeke delati; je še precej učin. Le vsake tri nedelje greva k sv. maši in se z ladjo peljava; tudi vsaki drugi, ali tretji dan po arabsko sv. roženkranc moliva — sva le dva kristijana med mahomedanci. Po Abunu Luku (g. Jeranu) vedno poprašuje, in tudi Abuna Hana (g. Kocijančica) nikdar ne more pozabiti. Mali Jurček moli rad; posebno rad pa posluša, kadar mu kaj od Vas priporočujem, in je vedno vesel tako blaziga oceta *). Krokodile imam sosedé, in dan na dan jih vidim po reki gori in doli plavati; tudi ponoči me jih je strah, zatoraj imam

zmiraj sekiro zraven sebe, de bi ga česnil, ko bi ponoči kateri pome prišel, zakaj te zveri so silo požrešne: koze ali ovce so jim kaj ljuba piča, pa tudi osli in kostruni, celo konji jim niso predobri, in zatoraj nenehama oprezvajo, kdaj se kaka žival napajat prižene, de bliskama po nji hlastnejo, in jo berž požro. Zavoljo tega bi jaz prav rad kako dobro puško ali štec, iz našiga kraja z Dovjiga, de bi časi kaeiga požrešnega krokodila terčil. Toraj Vas lepo prosim, de bi moji stari materi pisali, de bi mi dobro puško kupili, in in jo sem poslali; denarja od tukaj ne morem poslati, ker bi se utegnil po poti zgubiti, zatoraj pa prosim, če ni drugači, naj mi pa kolikor bo veljala, posodijo; ali pa, če ni na Dovjim nobene dobiti, de bi mi jo Vi hotli kupiti za svoj ali za misijonski denar; ga bom pa v Hartumu misijonu vernil. Puška pa bodi stara ali nova, de bo le dobra, in še letas bi jo rad. *)

Pri meni tudi več arabskih sužnjih dela; tode njih gospodarji, kadar mesec mine, po denar pridejo, in le eniga krajeerja od zasluženiga plačila ne dajo sužnjim, kateri morajo goli in lačni delati, in so časi za nar manjši reč tepen. Služijo pa na dan po tri piastre in pol (ali 3 sreb. groše). Vsaki dvajseti dan sužnjim plačilo dam, in še to je gospodarjem preveč; res, to so usmiljenja vredne sirote.

Zemlja tukaj je kaj rodovitna; in tako lepe pšenice še nikjer nisim vidil. Tukaj ni slane, ne toče, in kar se vseje, gotovo zraste, in se brez skerbi pridela. Milijon in milijon ljudi bi se tukaj lahko živilo, ko bi zemljo obdelovali, ali kaj, ki vse v puši stoji.

Arabljani se lažejo skor pri vsaki besedi; in jez jim pravim, de so, kakor njih prerok Mahomed, de se zato lažejo, ker se je njih prerok tako lagal. Mahomed je lažnik, ker pravi, de je on sam poslanec Božji; in če je res edini prerok Božji, zakaj pa ga Bog ni vprico več ljudi ko taeiga razodel; tudi poslanec Božji nimajo po dvajset žen, kakor jih je ta prese imel, in nisim še slišal, de bi od Boga poslan mož veliko z ženstvom opraviti imel, kakor ta nesramni goljuf, ki je toliko ljudi osleparil, de se še zdaj iz gerdobne verske zblode nič ne zavedó. **)

Zdaj pa se jim lepo priporočim in naj se pri sveti maši večkrat name spomnijo.

Kaj lepiga in spodbudljiviga si je popoltnik mesca velikiga trarna po Ljubljani v svojo torbico nabral?

VII.

Predragi prijatel!

„Rosite nebesa od zgorej, oblaki naj dežijo Pravičniga: odpri se zemlja in daj Zveličarja“, (Iz. 45, 8.). Te prerokove besede smo deseti smarnični

*) Naj mu postreže verlimu rojaku, kdor utegne kako pušo uterpeti.

**) Tudi rokodelca domača pamet spreumé, de spohotnikov modrost Božja nikdar nikoli ne more navdihovati.

dan premišljevali. V njih so izrečene močne želje vsih pravičnih stare zaveze, ki so Mesija pričakovali; tedaj tudi gotovo goreče Mariine želje po Zveličarji in sicer timveč, ker je vedila, da se ima kmalo spolniti, kar ji je angel oznanil, — da se ima kmalo roditi Zveličar sveta, v blagor vsih narodov. Katoliška cerkev spomin tega željniga Mariiniga pričakovanja sedem dni pred božičem (18. grudnia) obhaja in razodeva serčno svojo željo, da bi vsi neverci in krivoverci v Jezusovo cerkev dospeli, vsi pravoverci pa sveto živeli, — z eno besedo, da bi vsi deležni postali Jezusoviga odrešenja. Te svoje goreče želje mati katoliška cerkev posebno v svojih molitvah razodeva, v katerih Zveličarju sveta pričakovanje kliče: „O Modrost! O mogočni Bog! O Korenina Jesetova! O ključ Davidov! O Začetek! O Kralj narodov! O Emanuel!“ Se mar tudi mi Jezusoviga prihoda tako željno veselimo?

Enajsti smarnični dan je bil Mariinemu popotovanju v Betlehem posvečen. Po cesarjevini povelji gresta Jožef in Marija v Davidovo mesto Betlehem. Ni bilo nobene pritožbe, nobeniga godurnjanja iz njunih ust slišati, čeravno je bila ta daljna pot silo težavna in z velikimi britkostmi posebno za Marijo sklenjena. Ko sta se Jožef in Marija na pot odpravljala, sta se, kakor velik častivec Matere Božje misli, tako le pogovarjala: Oh, ljuba moja nevesta in kraljica! — sv. Jožef z milim glasom Marii govori, — moje serce se žalosti topi, ker ti ne morem zavoljo uboštvu zljajati dolge in težavne poti, ker ti ne morem vsiga pripraviti, kar bi potrebno bilo! — Marija pa Jožefu vsa udana v voljo Božjo odgovori: Nič ne skerbi, preljubi mož, pojdiva le potolažena, kamor naji previdnost Božja popelje, saj tudi On z nama gre in njegova roka naji povsod vodi. — In gresta! — Učimo se tukej natančne pokoršine do deželске gosposke! Učimo se pa tudi v Božjo voljo udajati se!

Dvanajsti smarnični dan smo imeli Božični večer ter smo Božjo porodnico častili. Kako se je godilo sv. Jožefu in Marii v Betlehemu, kako je bilo rojstvo Zveličarjevo po angelu pastirjem naznanjeno, je vsakomu dobro znano iz zgodeb sv. pisma. O kako polno svetih občutljivej je bilo pač Mariino serce, ko je gledala Mesija sveta, kteriga so vsi očaki in preroki, kteriga je ves svet tako goreče hrepenel. — Pristopi tudi ti, duša moja, k jaslicam, glasno se raduj v svojim sercu trojniga prihoda Kristusoviga: prihoda po mesu v Betlehemu, prihoda po duhu v vsako verno in čisto serce in častitljiviga prihoda, ko bo prišel soditi vesoljni svet.

Trinajsti smarnični dan je bil presvetemu imenu „Jezusovinu“ posvečen. Ime „Jezusovo“ je tisto častito ime, ktero nebesa s spoštovanjem, pekel s strahom, zemlja pa s tolažbo in z zveličanjem napolnuje. To je tisto ime, ki je čez vse imena, kterim se vse kolena priklanjajo v nebesih in na zemlji in pod zemljo. To je tisto ime, po kterim nam na Mariine prošnje tolike gnade dotekajo. — Presveto ime Jezusovo je bilo tisto olje, s kterim so se martirniki okrepčevali, bilo je toliko mladenčim in devicam škrit, pod kterim so svojo nedolžnost obvarovali; škrit, pod kterim so svetniki vse zapeljevanja sveta in skušnjave pekla tako slavno premagali. Pa kdo je še kdaj to presveto ime s pravim zaupanjem izrekel, da bi se ne bil čutil potolaženiga in okrepčaniga v vsih nadlogah in težavah življenja? In kje je kak grešnik, ki je s skesanim sercem v to presveto ime klical, da bi milosti in odrešenja pri Bogu najdel ne bil! — Kako pregrešno je tedaj izrekovati to presv. ime nepremišljeno, ali celo v nečimurnih šalah in pogovorih. Kako zamore to ime takšnim tolažba v življenji, moč v skušnjavah, mir v smerti biti! To je le tistim, kteri ga izgovarjajo z vsm spoštovanjem in zaupanjem, ter vse dela v imenu Jezusa in Marije opravljajo.

Štirinajsti smarnični dan nam je bil spomin Mariiniga očiščevanja. Učili smo se od Marije zopet po-

koršine in ponižnosti. Marija vedno čista ni potrebovala očiščevanja, in vendar se tudi ona podverže Mozesovi postavi kakor druge žene, ki so v grehu spočete in v grehu spočele; to pa tudi zato, da svoje visoke lastnosti kakor Mati Božja tako dolgo, kakor ji je le mogoče, pred ljudmi prikriva, ker se v svojim zunanjim kakor druge izraelske matere vede. Učili smo se dalje revščino in uboštvu spoštovati, zakaj Marija, mati Mesijeve, nar visokejši in nar imenitnej med vsmi ženami se nar ubožnim materam pridruži ter le dve gerlici Bogu v zahvalen in odkupiven dar prinese. — Po žalostnim Simeonovim prerokovanji vzame Marija vsa udana v voljo Božjo in premišljeva besedo prerokovo Božjiga Sina zopet na svoje naročje, ter se po opravljeni daritvi tempelj zapustivši domu verne. — Simeonu in Ani bi utegnili nevoščljivi biti, ko bi ne bili še bolj srečni, kakor ona dva, ker zamoremo Jezusa in njegovo sveto Mater vsaki dan o kterikoli uri v tempeljnu najti, vsaki čas z njima se pogovarjati.

V nar svetejših imenih Jezusa in Marije se tudi dans od tebe poslovi Tvoj

zvesti prijatelj
A. Suški.

Izhodnja Indija in katoliška cerkev.

Spisal Valentin Sezun.

(Dalje.)

Zveličani Janez Brito, mučenec.

Janez Brito je pričel svoje misijonsko delo l. 1674. l. 1685 pa so ga bili neverniki v ječo vergli, iz ktere je bil sicer kmalo izpušen, tode hude muke je mogel preterpeti. Čez 2 leti ga neverniki zopet zgrabijo in grozovito z njim ravnaajo. Privežejo ga za roke in noge med dve visoke drevesi in ga s težkimi verigami obložijo, ter nazadnje v jamo veržejo. Pa potegnejo ga iz jame in ga veržejo v vodnjak, da skorej utoni in ga potegnejo iz vodnjaka, pa ga vnovič vanj pahnejo. Na to ga kervavo bičajo. Tako razdjan mora Brito s svojimi tovarši, ki so bili ravno tako mučeni, daleč iti; pa tudi na potu jih grozovitneži vedno sujejo in jim nagajajo. Poveljnik si izmisli nove muke. Slečeniga na oistro skalo veržejo in osem rabeljnov ga tako pretepa, da kosci mesa odletavajo, kri pa po skali curlija.

Obsodijo ga zdaj ob glavo, tode kralj Maravski sodbe ne poterdi, ampak ga iz ječe izpusti, pa zraven tudi zašuga mu serce iz telesa iztergati, če se bo še kdaj prederznil v njegovi deželi pridigovati. Brito je žalosten, da ni že zdaj dosegel vena mučeniškiga; na povelje svojiga provinciala se poda l. 1687 zastran važnih opravil v Evropo. Sprejeli in častili so ga na Portugalskim ko svetnika; kralj Peter II. ga je želel kraljeviču odgojitelja, ali Brito le hrepeni nazaj po svojim misijonu in po terpljenji, ki ga je tam čakalo. l. 1690 gre nazaj v Indijo. l. 1692 je spet na Maravskim in tam ga po mnogih pomenih bližnjiga mučenstva drugo leto vjamejo. Veliko veliko je bil Brito v vinogradu Gospodovim storil. Spreobrnil se je bil kraljevič Teriadeven in je, se vé kakor kristijan, veliko število svojih žen spustil. Ali ena njih je bila Maravskimu kralju v rodu, in tedaj je z braminii vred kralja našuntala, da je Janeza zdaj v smert obsodil. — Janez Kerstnik je bil ob glavo djan zavoljo prešešnice Herodiade, prešešni kralj Henrik VIII. in njegova vlačuga Ana Bolena sta odkrehnili Angleško od prave vere, meseno poželenje je bilo med drugim krivo, da so Luter in njegova derhat toliko potuhe za svoje blodarije dobivali in zgornji del Evrope ob sv. katoliško vero perpravili. — Hinduanski kristijani so skušali svojiga dušniga očeta Brita smerti oteti. Ta pa jim je rekel mirovati. Peljali so ga na moriše, kjer je pokleknil, in v goreči molitvi Bogu svoje življenje daroval; po molitvi stori sv. križ, objame rabeljna, kteri se ni upal sv. moža

dotakniti, in nagne glavo, ktero mu rabelj odseka 4. svečana 1693.

Čudne lučice so migljale nad njegovim truplam, in prijeten duh je iz njega puhtel. Verniki so pobirali njegove ostanke in le zatertje Jezuiškiga reda l. 1773 je napotvalo, da se je slovesno spoznanje tega moža za zveličaniga zakasnilo, ktero je sedanjli papež Pij IX. 21. avgusta 1853 doveršil.

Nekaj zastran naših koledarjev.

(Konec.)

3. Ljudski koledarji naj obsegajo tudi svetnike, med ljudstvom čislane, kakor posebne priporočnike ali patrone. Tukaj so imenovati priporočniki stanov: sv. Izidor, priporočnik kmečkiga ljudstva 10. maja, in ravno tako sv. Notburga devica 13. septembra; sv. Tomaž Akvinski, priporočnik usnarjev, 7. marca; sv. Homobon, tergovec, 14. novembra, priporočnik tergovcev in krojačev; sv. Eligij (Eloj), škof, pomočnik kovačev, 1. decembra. Ti stojijo v koledarjih; pratike pa so le sv. Izidorja nekaj časa prinašale, pa zopet zgubile; nikjer pa ni sv. Krišpina in Krišpinijana mučencev 25. oktobra, znanih priporočnikov za čevljarje. Ako se čista kmetija in obertnija, naj se znajo tudi njeni priporočniki. Tudi bolj znani farni pripomočniki po Slovenskim naj bi se ne opušali, kolikor že drugod ne stojijo v koledarjih, n. pr. sv. Gotthard škof, 14. maja; sv. Lambert, škof in mučenec, 17. septembra; sv. Ozvald, kralj in mučenec, 5. avgusta; sv. Adalbert Praški škof in mučenec 1. junija; sv. Daniel prerok, 11. septembra; sv. Radegunda kraljica, 13. avgusta. Kmečka pratika sicer ne more vsih teh svetnikov lahko obsegiati, pa nemogoče ji vendar ni prostora dobiti, ako nekatere pri nas manj znane svetnike izpusti iz svoje verste.

Še eno naj bi si zapomnila kmečka pratika: Naj jemlje za nekatere svetnike bolj primerjene podobe. Čemu je neki raca ali gos sv. Martina, ali sod sv. Otmarja, ker popis njuniga življenja nič ne ve od tega? Pa naj ostane to dvojje znamenje, in tudi medved sv. Gala, kteriga dohod v pratiko ima svoj vzrok. Kaj pa vedno delajo tiste miši sv. Jederti, ktere ne podpirajo družiga razum gole prazne vere? Slepa misel, da miši snedo, kar se sprede v dan sv. Jederti, je gotovo ostanek nekdanjiga malikovanja, ker se je to, kar se v kerkšanstvu ni smelo verovati od malikov, po napačnosti večkrat preneslo na kteriga svetnika. Pri Nemcih je bila kdaj znana boginja Holda, ktera je v zemlji in zraku tkala in pletla sadeže in cvetlice, imela proti spomladni svoj obhod po svetu, in bila zmišljena pripomočnica za lan in prejo; njej je bila podobna slovenska Živa ali Zlatababa, ktera se je njim, ki je niso častili, rada spremenila v Moro ali Hudobabo. Sv. Jedert pa je bila pobožna, in s svojimi nunami delavna devica; mende se ne bo z miši maševala nad njimi, ktere kakor ona pridno delajo in predejo o njenim godu, kteri ni zapovedan praznik. Heinger.

Ogled po Slovenskim.

Iz Semca 8. mal. serp. Kako se hočem zahvaliti blagim sercam, ki nam pomagajo strašno težo šibe Božje nositi? Bog v svoji milosti Vam stoterno vse poverni! Na dobrote dobrih ljudi opiraje se smo že več denarjev razdelili med nesrečne reveže, da si bodo ajde kupili in posijali. Blag gospod, ki je dolgo let tukaj bival, je nam poslal 50 gold., lep denar. Bog mu poverni! Pa akoravno se je več dobrih sere že usmililo, bi pa vendar le še lepo prosili, ker sila je, velika sila. Škoda sega nad 150 tuzent, ljudje pa so vsi revni; če ne bo pomoči, kaj bomo počeli? „Dajte in se vam bo dalo!“ Prosim. Janez.

Ž Gorenskiga. Mestnjani imajo veselje nad plesi, glediši, in družimi veseljami in tedaj tudi naj raji od tega govore, pišejo in beró. Verno ljudstvo po deželi pa še zmiram naj bolj veseló zale cerkve, lepo zvonjenje itd.; zato-raj pa tudi rado govori in sliši od novih cerkvenih prena-redeb in naprav. Kaj taciga se je pretečeni mesec tudi po našim kraji skoraj v vsaki hiši govorilo, in kaj de je bilo, naj tudi ljuba Danica svojim bravcam pové.

Pol ure od bleškiga jezera pod prijaznim homam stoji Zasp, sicer majhna pa za Božjo čast vneta vas. To ji spričuje sredi nje stoječa farna cerkev, pri kateri se je v malo letih veliko preuredilo, pa še več noviga napravilo; opomnim tu le novih orgel, lepih banderjev in več cerkvenih oblačil. Pa skerbni dušni pastir in njih verne ovčice so še nekaj delj časa že serčno želeli: dobiti namreč tudi večji in soglasno zvonilo; in te iskrene želje so se jim letas spolnile. Pripeljali so namreč drugo blinkošno nedeljo iz Ljubljane dva nova zvonova. Strel in zvonjenje bližnjih cerkvá je napovedalo veseli prihod, in vidit zaželeno zvonova je vse staro in mlado skupaj hitelo; pa ga tudi med množico ni bilo, v čigar očeh bi se ne bila lesketala solza radosti.

Prava cerkvena slovesnost v zahvalo novih zvonov se je obhajala še le na rojstni dan sv. Janeza Kerstnika, farniga patrona. — Kmaló po polnoči je streljanje in prelepo novo zvonjenje oznanovalo, da se je napočil za vso faro preveseli dan. Visokočastiti Radoliški gospod dekan so peli sv. mašo, pri kateri jim je streglo osem duhovnov; peli so pa nalašč povabljeni pevi in pevke iz Gorjan, ki so pokuzali, kako dobro de so izurjeni v cerkvenim petji. Pred darovanjem je bila pridiga. Stopili so na prižnico visokočastiti grajski gosp. fajmošter, ter z gladko tekočo, in ginljivo besedo razložili, zakaj de imamo v sv. cerkvi zvonove, in česa naj nas oni opominjajo? Po dokončani pridigi je bilo darovanje za ljudstvo, ktero je dobre pol ure terpelo, in pri kterim se je kerkšanska radodarnost in gorečnost za cerkvene naprave očitno razodela, zakaj nabralo se je še nekaj čez 120 gold. Med ofram se je pela po vsim Slovenskim znana prelepa pesem „Zvonikarjeva“. Sv. opravilo je bilo dokončano popoldne s kaj lepo petimi litanijami od Matere Božje.

Vsi stroški znesó okoli 2400 gold., od kterih je pa že 1800 plačanih. Začetkama je marsikdo z glavo majal in si mislil: Kako bodo pač Zaspljani (je namreč le 52 hiš) v tem dnarja revnim času in zraven veliko drugih plačil toliko skupaj spravili? Ali kjer je trdna volja in darovavna ljubezen, ondi se ne pomišlja dolgo, in sv. gorečnost za Božjo čast ne gleda in ne šteje zadržkov, temuč zaupa le na Vsemogočniga in na pomoč dobrih ljudi. In zares tudi Zaspljani so po prizadevi svojiga gosp. fajmoštra še od drugot marsikak lep darek dobili; tako so jim med več drugimi dobrotniki posebno blagi posestnik javornških in bistrških plavčev baron Čojz, grajskak begunski kot cerkveni patron in dobrotljiv gospod iz Ljubljane k prvi plačbi kaj zdatno pripomogli. Pa saj nikdar ni zgubljeno, karkoli se stori za Božjo čast; Oče nebeški hode vse stokrat povernil. —

Novo zvonilo pa oslavlja tudi svojiga umetnika Ant. Zamasa. Mali zvon z 8 centi, na kterim je napisano: Fidelem gregem Aspensem voco ad Deum (verno Zaspiško čedo kličem k Bogu) je že 1126., in veliki pri 22 centih z napisom: Ad majorem Dei gloriam, et in honorem beatae Mariae virginis et s. Joannis Baptistae (v večji slavo Božjo in v čast blažene device Marije in sv. Janeza Kerstnika) pa 1127. delo slavniga vlivarja. Poprešnji prvi je zdaj srednji in ima 12 centov. Sostavljeni so ti zvonovi po razsodbi v tej zadevi veljavnih mož kaj izverstno vibrano v cis moll. Zares veličastno se je razlegalo to zvonjenje po okolici rajski, in budilo s čudomilim soglasjem svojim enak čut v zveseljenih sercih vprične množice. Gotovo nepozabljiv bo ta slovesni dan vsim farmanam, ki so s tim

postavili naj lepsi spominek pobožnosti in darovavnosti sebi in naslednikom svojim. In gosp. fajmošter so s tim trudam in s to skerbjo zdaj tako čedno in lično opravili in ozaljšali nevesto svojo, de smejo po vsi pravici slednji dan moliti: „Gospod, ljubil si me lepoto hiše tvoje“. —c—

Iz Grada.*) Mnogo ptujcev pride vsako leto obiskat naš kraj, de bi prosti pri hladnih studencih, na zalih homcih in v prijetnim, čistim zraku se spočili in trud življenja za nekoliko časa pozabili. Če koga mikajo dela vere, naj stopi z menoj zarano v jutru, ko rudečkastlja zarja vstajati jame, na Blejski grad poslušat mlo jutranje vabljenje, ki nas kliče moliti: Ave — česena Marija! Mogočno zadoni z zvonika Radoliskiga veliki zvon, dalje od hribov mu lepo odmeva Gorjanski; iz stolpa globoko na jezeru drug zvon ti zapoje, druži se mu lepa harmonija Zaspjanska in kakor daljni jek pod orjaskim Stolan od žalostne Matere B. pri Novi cerkvi jasniga zvona glas nazaj ti doni. Jasno jutro, in ko črna noč belimu dnevu roko podaja, — za Grintovecam zlata zarja, hladno prijetna sapa od Triglava, v zerkalu jezera se zadnje zvezde čista lučica in blede lune podoba in zraven lepo zvonjenje, — vse to mora blage, nadzemeljske čutila v sercu buditi.

Solarčki v Gradu se prav serčno zahvalijo usmiljenim fantičem in deklicam Postojnske šole, in njih čast. g. učiteljem za lepi dar, ki so ga ubogim pogrdlecam podelili. Obljubijo se prav pridno učiti, lepi zgled pri enacih okoličinah posnemati in za ljube, mlade dobrotnike prav serčno moliti. —c.

Razgled po kersanskim svetu.

Rim. Nek dopisnik piše iz Rima Tirolskim listam, po katerih pomočkih de je previdnost Božja sv. Očeta Pija IX. nagnila k sklepu, de naj bi se Marijino neomadežano spočetje za versko resnico razglasilo. Sedanji papež so imeli ze od mladosti naj prisereniši česenje do deviške Matere Marije. Znano je, de so bili v mladenških letih, ko so nebeško Kraljico zaupljivo v pomoč klicali, hude telesne bolezni rešeni. Presveta Božja Mati je bila od tistihmal le se prisereniši in gorečniši od njih ljubljena in česena. S takim serratam so Pij IX. zasedli prestol sv. Petra. Vera v neomadežano spočetje Marije Device je bila s poprejšnjimi razpisi, zlasti Siksta IV. in Aleksandra VII. že prav blizo verske resnice dognana, in zmiraj bolj pogostama so prihajale prošnje do stola sv. Petra, de naj bi že enkrat to resnico za člen sv. vere razglasili. Nobeden pa ni bolj koprnel, de bi se ta želja spolnila, kakor njih svetost Pij IX. sami. V sredi deželskih viharjev in prekucij v Rimu mesca listopada 1818 so sv. Oče premišljevali, kako bi svojo pobožno naj ljubši misel izpeljali, in so v pogovorih z bogoljubnimi mozni govorjenje na to reč obračali. Zvedo pa Njih svetost, de je v Alkantarinskem samostanu sv. Bonaventura na Palatinu branjeno pisanje zveličaniga Leonarda Porto-Mavriškiga, v katerim so imenitne besede zastran prihodnje verske resnice neomadežaniga spočetja. Precij zaženejo sv. Oče po to pisanje, ga bero, lastnoročno prepisejo, ter izvirni spis samostanu hvaležno nazaj pošljejo. Kaj je bil zapopadek uniga pisanja. Zveličani Leonardo izreče svojo zanesljivost, ali prav za prav prerokuje, de bo vera v brezmadežno spočetje v versko resnico povzdignjena; de se ne bo sicer vesoljni zbor sošel, bo pa v to djanje predločeni papež razkropljenim škofam naročil, de naj v pismih svoje misli razodenejo, in bo tako z djanskim so-

glasjem cerkve novo versko resnico prav slovesno razglasil. Kmal po tem razglašenji, de bo mir sklenjen in de bo sv. cerkev mnoge vesele zmagovine imela. Sv. Oče to veselo prerokovanje premišlujejo, in že zavreši velik punt na Monte Cavallo. Na enih zapertih vratih papeževiga dvora je bil ogenj podtaknjen; en sam strel pogumniga Švajcarja je bil zadosti, de se je nezmerna množica junakov razletela, in begoče trume so se od delež vpile: „Gli Svizzeri! Gli Svizzeri!“ Ali rogovilarji se spet oddahnejo; švajcarska straža se razpusti; papež pa so jetnik, dokler 25. listop. neubeže. V taci nevarnostih in stiskah v kvirinalu (papeškem dvoru) storé Pij IX. teden sklep, de hočejo vero v neomadežano spočetje nebeške Kraljice v versko resnico povzdigniti, in že iz svojigo pribežališa v Gaeti so papež poslali po vsm svetu potrebne napovedi za to reč. Visoko delo je nezadržljivo napredovalo; puntarska gujusoba se je mogla umakniti iz Rima ter prostor narediti temu verskimu prazniku, in kmal po razglašenji nove verske resnice se je vojska med narodi ob nekim Marijinim prazniku tako določila, de je za njo nasledoval veliki mir, in napravil ga je tisti častitljivi vladar, ki v svojim velikim cesarstvu sveti cerkvi njeno prostost in pravice spet povrača, pa ji tudi še drugod k mirnim zmagam upanje pripravlja. Zveličani Leonard je tedaj resnico prerokoval. Ta dogodba ima pa tudi naj stanovitišni podporo, zakaj sveti Oče sami so jo pred nekimi dnevi pripovedovali.

Slovesno.

Branje dobrih duhovnih bukev in premišljevanje svetih resnic je po spričevanji in skušnji vsih časov nemo molitve nar boljši pripomoček in podpora za povikčevanje pobožniga življenja; zato pa se tako branje ne more dovelj priporočevati. Dobre bukke so velikrat nar boljši svetovavec, zakaj, kar si časi nar boljši prijatli in svetovavci ne upajo razodeti, to nestrahama dobre bukke povedó, ter bravca opomniho mnogih slabost, zmot in nevarnost, in mu razodenejo, kako se jih more rešiti. Dobre bukke so neprecenljiv zaklad, iz kteriga zajemajo pobožne duše nar lepsi nauke za svoje življenje in nar pripravniši spodbude za lepe čednosti, ki jih ljudem in Bogu prijetne delajo. — Ne vem pa, ktere bukke bi mogel slovenskim devicam bolj priporočevati, kakor tiste, ki jih ene že poznajo, bukke pod imenom: „Nevesta Kristusova“, ki so zdaj drugič natisnjene na svetlo prišle. Lastnost in dobroto teh bukev v obsežku in speljavi smo že lani razložili, (list 50. in 51.). Zatoraj jih ni treba zopet priporočevati, saj jim tudi njih naglo spečanje nar lepsi spričevanje daje, ker se je prvi natis v 3000 iztisih v 6 meseh poprodal. Le toliko pristavimo, de je pri drugim natisu popir še lepsi, ko pri prvem, in de se ne samo pri g. Ničmanu v Ljubljani, in pri vsih bukvovezih slov. krajev, ampak v Gorici tudi pri visokočast. O. Mansvetu Šmajdeku po nepremenjeni ceni dobivajo, n. pr. z zlatim obrezkam po 1 gold. 36 kr. Zraven tega še naznamo, de je visokočast. g. pisavec za pesmi, ki so Nevesti pristavljene, tudi napeve oskerbel, ki jih hvalijo, in 3 kraje. veljajo. — A. S.

Mili darovi.

Za blejske pogorelce.

Viribus unitis 2 gold. —

Za semčane s točo poškodvane.

B. B. z Dobrove 4 gold. — J. G. z Mirne 1 gold. — J. S. 2 gold. — Viribus unitis 4 gold. — Marija Smrekar 3 gold. — G. Šrajnar in A. Č. 1 gold. —

Duhovske zadeve.

Gosp. Matija Torkar, duhovni pomočnik v Ajdovcu, pridejo za kaplana v Šent-Lorenc na Temenici.

* Ko je bil prednji dopis „z Gorenskiga“ že stavljen, je vredništvo še enak dopis prejelo, v kterim so prečastiti gosp. Juri Zupan, korar Ljubljanski, ko poseben dobrotnik imenovani, in so s tem djansko razodeli, kako ljuba jim je vas, v kteri je enkrat njih zibelka tekla. — Iz dopisa pa se to poznamemo. Vred.